

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N.Patrașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (B.Bîrca, O.Cojocaru, S.Iorgov)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Cupcic Iacob împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 16 februarie 2018, Cupcic Iacob a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitînd recunoașterea ca fiind neîntemeiată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale RM și răspunsul nr.C-107/18 din 08 februarie 2018, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, ținînd cont de majorarea generală a salariului procurorului-șef a procuraturii specializate – a procuraturii militare a mun. Chișinău, începînd cu 05 aprilie 2013 după creșterea salariului cu 35 % și începînd cu 01 august 2016, după creșterea salariului procurorului-șef a procuraturii specializate, potrivit art.60 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016 (în vigoare din 01 august 2016).

În motivarea acțiunii înaintate a indicat că, a activat în organele procuraturii, în diferite funcții din 12 august 1977 pînă la 19 iunie 2006, avînd o vechime în muncă de procuror de 28 ani și 10 luni, demisionînd onorabil în legătură cu expirarea limitei de vîrstă de aflare în serviciul militar prin contract.

La 08 iunie 2001, la atingerea vîrstei de 50 ani, în conformitate cu Legea cu privire la procuratură nr. 118 –XV din 14.03.2003, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a

principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, prevăzut de legea menționată. De acest drept s-a bucurat pînă în anul 2011.

A relatat că în corespundere cu art. 34 alin. (6) a Legii nr.118 din 14.03.2003 cu privire la Procuratură, procurorii pensionari beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care reclamantul l-a dobîndit la 08.06.2011.

A confirmat că odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu, în baza Legii nr. 355 - XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, de la 01.01.2008, cuantumul pensiei i-a fost recalculat reieșind din salariul de funcție și sporul pentru gradul militar conform dreptului dobîndit.

A declarat că, CNAS, din motive neîntemeiate, la momentul respectiv nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsind reclamantul de dreptul dobîndit de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

A specificat că, la 16 ianuarie 2018 s-a adresat cu o cerere prealabilă către CNAS prin care a solicitat restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr.377 din 07 martie 2013.

Prin răspunsul nr. C-107/18 din 08.02.2018, cererea sa, adresată CNAS, a fost respinsă, iar în motivarea refuzului, i s-a indicat că conform prevederilor Legii nr.56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificat art.73 al Legii nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură.

Conform acestor modificări, procurorii pensionați nu mai beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu funcției.

Din motivele expuse consideră reclamantul că, Decizia CNAS nr. C-107/18 din 08.02.2018, prin care a fost respinsă cererea prealabilă este ilegală și pasibilă de a fi anulată.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea, s-a recunoscut ilegală Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-107/18 din 08.02.2018; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Cupcic Iacob, pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului - Șef al Procuraturii Militare Chișinău, în exercițiul funcției, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea de efectuat de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La adoptarea soluției instanța de apel a menționat că conform art.15 alin.(1) al Legii privind pensile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14.10.1998, pensia pentru limită de vîrstă poate fi stabilită la împlinirea vîrstelor standard de pensionare

prevăzute la art. 41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

Prin Legea cu privire la Procuratură nr.118 din 14.03.2003 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr.902 din 29.01.1992. Astfel, odată cu abrogarea Legii nr.902 din 29.01.1992, reglementările legale ce țin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua lege cu privire la Procuratură nr.118 din 14.03.2003.

În conformitate cu prevederile art.34 alin.(1) al Legii nr.118 din 14.03.2003 cu privire la Procuratură, procurorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani calendaristici, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni în funcție de procuror sau judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55 la sută din salariul lui mediu, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - adaos de 3 la sută, dar în total nu mai mult de 80 la sută din salariul lui mediu, ținându-se cont de indexarea acestuia.

Potrivit alin.(6) al aceluiași articol, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Ulterior, prin Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr.118 din 14.03.2003.

La caz, instanța de apel a notat că, Cupcic Iacob a dobândit dreptul la pensie în anul 2001, în condițiile prevederilor Legii nr.902 din 29.01.1992 cu privire la Procuratură, respectiv, cu dreptul de a beneficia de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii

Instanța de apel a reținut că, prevederile Legii nr.118 din 14.03.2003 cu privire la Procuratură, au fost abrogate odată cu adoptarea Legii cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008, respectiv, pensia a fost recalculată potrivit legii noi.

Conform art. 63 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25 decembrie 2008, procurorii au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14 octombrie 1998.

Conform art. 47 lit. e) din Legea privind sistemul public de pensii nr.156 din 14 octombrie 1998 (în redacția Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.187 din 15 iulie 2010, în vigoare la momentul apariției dreptului la pensie pentru limită de vârstă al intimatului), stagiul de cotizare în serviciul public include perioadele de activitate în funcție de judecător, procuror sau ofițer de urmărire penală (anchetator), precum și de aflare în serviciul militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne, dacă pentru perioadele respective au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

Potrivit art.60 alin.(1) al Legii cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare până la 01 august 2016), salariul procurorului se stabilește în funcție de salariul judecătorului. Salariul de funcție al procurorului se stabilește în funcție de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea sa în

funcția de procuror.

Totodată, potrivit art.73 alin.(8) al Legii cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în redacția Legii nr. 139 din 29 decembrie 2009, în vigoare pînă la 01 august 2016), procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținîndu-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întîi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

La 11 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, recursul depus la 11 ianuarie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul

declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, art.195, art.243 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru